

MŪSŲ LIETUVA

NR. 14 (1444) XXVIII - 1976 M. BALANDIS - ABRIL 8 D. - 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926-1976)

Vyresnieji piliečiai

Svarstant išėvijos būklę, paprastai pirmon eilėn išnyra jaunimo problema. Jai tenka didžiausias dėmesys. Ir spaudoje, ir suvažiavimuose labiausiai sielojamasi jaunimu. Praėjus pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, tuo klausimu bus dar daugiau kalbama. Ir tai su pagrindu, nes tai jautriausias išėvijos likimo aspektas. Vis dėlto jaunimo problema neišsemia viso klausimų aruodo — jame lieka dar ir kitų svarstytinų dalykų. Vienas tokių yra išėvijos senimas, kuris anglosaksų kraštuose vadinamas gražiu vardu, būtent, vyresniaisiais piliečiais. Jų vyresniškumas, žinoma, tėra chronologinis, bet ir jis ateina su savomis problemomis. Visų pirma vyresnieji piliečiai atsisveikina su kasdienine tarnyba — išeina iš įmonių, bendrovių, raštinių ir kitokių darboviečių. Iš vienos pusės tai atsisveikinimas su tam tikra baudžiava, reikalavusia reguliaraus, kartais įtempto, atsakingo kasdieninio darbo, iš kitos — tai posūkis, verčias reformuoti ligšiolinį savo gyvenimo stilių. Taigi, išėjęs pensijon žmogus pasijunta laisvas, nebevaržomas kasdieninės rutinos, bet kartu ir susirūpinęs: kas toliau? Iki šiol visą dienos programą sudarė reguliarus darbas, o dabar staiga atsiranda tiek laiko, kad nežinia kas su juo bedaryti. Prireikia naujos programos, naujo gyvenimo stiliaus.

★

Kaip tad spręstina nauja ilgo laisvalaikio problema? Tai priklauso nuo paskiro individo. Vieni ją sprendžia labai lengvai, kiti — labai sunkiai. Vieniems pensijos amžius yra palaimintas laikas, kitiems — įkyraus nuobodulio metas. Priklauso nuo to, kaip kas sugeba rasti sau tinkamą užsiėmimą. Mėgėjai skaityti jaučiasi laimingi, kad gali niekieno nekludomi pasinerti literatūron, pasivyti tai, kas buvo nesusėpėta anksčiau perskaityti. Rašantieji džiaugiasi, kad gali prisėsti prie stalo ir rašyti, rašyti... Turintieji meistro sugebėjimus gali triūsti apie savo namus, padėti savo artimiesiems, savo kaimynams. Mėgstantieji visuomeninį gyvenimą gali atsidėję dalyvauti organizacinėje veikloje ir visą turimą laiką skirti lietuviškiesiems reikalams. Žodžiu sakant, laimingi yra tie, kurie moka lengvai prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų ir padaryti gyvenimą turiningą. ★

Šalia minėto pozityvaus nusiteikimo, galinčio padaryti visuomenei daug gero, vyresniųjų piliečių galvosenoje kyla ir, sakykime, "rojinė" pagunda — įsikurti šilto klimato šalyje, gražiai išrengti ir gyventi mandariniskai — visą laiką atostogauti, nes pensija neblogo, o ir sutaupos banke netaip jau liesos. Nievienas tokiai pagundai jau pasidavė ir apsigyveno toli nuo savosios bendruomenės. Taip, kūnui ten šilta bet dvasiai šalta.

Del tokios savanoriškos izoliacijos ar pusiau izoliacijos kenčia vyresnieji piliečiai, kenčia ir tos kolonijos, kuriose jie gyveno. Kiekvieno tautiečio pasitraukimas iš tokios lietuviškos kolonijos palieka tam tikrą spragą. Jei tokių pasitraukiančių skaičius padidėja, jaučia visa kolonija: šventovės pasidaro tuštesnės, susirinkimai mažiau gausūs, dalyvavimas renginiuose sumenkėja, aukotojų eilės sumažėja... Tai pajunta ir jaunimas. Kai pamato, kad koncertų salėse mažai žiūrovų, dingsta jo noras scenoje šokti, dainuoti, vaidinti. Jo entuziazmas daug priklauso ir nuo gausių žiūrovų. Kai nebus vyresniųjų piliečių salėse, nebus ir jaunųjų piliečių scenose. Dėlto vyresnieji piliečiai, planuodami naują savo gyvenimo posūkį, neturėtų vadovautis vien malonumo ar asmeninio pobūdžio motyvais. Pr. G.

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO RAŠTAS JUNGTI- NĖM TAUTOM

Lietuvos diplomatijos šefas ministeris Stasys Lozoraitis pasiuntė Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos pirmininkui raštą, kuriame dar kartą iškelia Lietuvoj ir kituose Baltijos kraštuose Sovietų Sąjungos vykdomus tarptautinės teisės pažeidimus, atvirai nusikalstant prieš Jungtinių Tautų statutą.

Jungtinių Tautų generalinei asamblėjai svarstant Portugalijos įvykius, pažymi rašte Lozoraitis, sovietų delegatas buvo pareiškęs, kad "niekam neleistina mindžioti tvirtą ir nekintamą tautų teisę pačiom, be įsikišimo iš šalies, spręsti savo likimą". Šio pasisakymo tikslas

buvo sudaryti įspūdį, kad ir Sovietų Sąjunga gerbianti tarptautinės teisės nuostatus. Iš tikrųjų tačiau, rašo Lozoraitis, ta pati Sovietų Sąjunga pačiame Europos centre po kojomis mindžiotą lietuvių tautos tvirtą nekintamą teisę be įsikišimo iš šalies spręsti savo likimą.

Lietuva, pažymi rašte Lozoraitis, vis dar yra sovietų karinėj okupacijoj, kuri jai buvo brutaliai primesta, sunaikinant jos nepriklausomybę. Lietuvių tauta gyvena priespaudos sistemoj, kurioj yra grubiai paneigiami kultūringo pasaulio pripažinti teisės principai ir pagrindinės žmogaus teisės.

SVETIMA SPAUDA APIE LIETUVĄ

Žurnalo "Religion in Communist Lands", leidžiamo Anglijoj, 1975 Nr. 6 labai daug vietos skiria Lietuvai. Jo vedamasis ištiesai skirtas Lietuvos problemom.

"Tautiniai ir religiniai jausmai Lietuvoj yra labai ankštai susipynę. Dėka nepriklausomybės 1918-1940 laikotarpio, nežiūrint toliau vykusios inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, šita maža Baltijos valstybė išlaikė stiprią savo tautinę tapatybę ir smarkiai priešinasi sovietų valdžios pastangom "susovietinti" jos kultūrą ir gyventojus. Katalikų Bažnyčia Lietuvoj yra giliai įleidusi šaknis. Ji turi pasišventusių sekėjų, aktyviai protestuojančių prieš Bažnyčią uždėtus varžtus ir kovojančių už krašto tautinio charakterio išlaikymą." Taip pradedamas vedamasis.

Toliau rašoma, kad nuo 1968 (sovietų invazijos į Čekoslovakiją metai) smarkiai puolami Lietuvos intelektualai. 1970 Lietuvos rašytojų kongresas pasisakė už tai, kad rašytojai savo darbuose turi labiau kelti marksizmo-leninizmą; 1971 balandžio mėn. įvykęs Lietuvos rašytojų plenumas pasmerkė kai kuriuos rašytojus už "socialinę apatiją", už "flirtavimą su mados reikalavimais", už "nepakankamą marksistinį išsilavinimą". Teko ir muzikam: šeštasis Lietuvos kompozitorių kongresas pasmerkė Lietuvos muzikų "nukrypimus". 1972 buvo išbarti filmų gamintojai; 1973 lapkričio mėn. Lietuvos dailininkų sąjungos suvažiavime buvo baramasi už "socialinio realizmo" principų nesilaikymą. Nepaliko nepaliestas ir teatras: po 1970-1971 sezono sovietai neleido statyti

moderniųjų Vakarų dramų ir reikalavo statyti propagandinius veikalus; Kauno valstybinio teatro direktoriaus Jono Jurašo veikalai buvo smarkiai cenzūros apkarpyti, o kai jis prieš tai užprotestavo, buvo atstatytas.

Plačiai minimos Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos. Straipsnyje "The Life of Roman Catholics in Lithuania" jos aprašomos per keletą puslapių.

(Elta)

Ford apóia libertação do Leste

MILWAUKEE, Wisconsin — Os Estados Unidos não vão abrir mão de sua política de apoio às aspirações de liberdade e de independência dos povos da Europa Oriental. Isto foi o que ontem o presidente Gerald Ford em Milwaukee, Estado de Wisconsin, perante uma platéia composta de pessoas de origem lituana, polonesa e ucraniana. A declaração de Ford foi considerada uma resposta a afirmações de Helmut Sonnenfeldt, conselheiro de Kissinger, segundo as quais a política do governo consiste em aceitar o domínio da União Soviética. "Nossa política — afirmou Ford — não constitui a aceitação do domínio soviético, nem admite a consolidação desse domínio". E concluiu: "Pelo contrário, os Estados Unidos procuram estimular, de maneira mais responsável possível,

O ESTADO
DE SÃO PAULO
2.IV.1976.

• Mums reikalinga kultūra, kad gyventume, o ne karste sukrauta mūsų tėvų protėvių kultūra, kuri liudytu savo palikiuonių išsigimimą.

M. KRUPAVIČIUS

Baltiečiai parlamento rūmuose

Puikiai pavykęs vakaras, kuriame buvo apžvelgtas baltiečių įnašas į Kanados gyvenimą, dalyvaujant apie 60 parlamentarų

Baltietiškas vakaras Otavoje federacinio parlamento rūmuose įvyko kovo 10 d. Dalyvavo naujai išrinktas konservatorių partijos vadas Joe Clark ir šie vyriausybės ministrai: Mitchell Sharp, užs. reik. min. Alan MacEachen, darbo ir daugiakultūrių reikalų min. John C. Munro, žemės ūkio min. Eugene F. Whelan, sveikatos min. Marc Lalonde. Taipgi dalyvavo daug senatorių ir atstovų rūmų narių. Iš baltiečių pusės dalyvavo ne tik bendruomenių atstovai, bet ir visi trys konsulai.

Visai vakaro programai vadovavo estas L. Leivat. Vaišių maldą angliškai ir prancūziškai sukalbėjo kun. dr. V. Skilandžiūnas, o taure už karalienę angliškai ir estiškai pasiūlė pakelti Centrinio Estų Komiteto pirm. U. Petersoo. Sveikinimo žodžius tarė abu baltiečių vakaro pirmininkai: sen. Paul Yuzyk ir parlamentaras Chas. L. Caccia. Sen. Yuzyk savo žodyje iškėlė dr. S. Haidasz žygį parlamento rūmuose, kuriuo gavo pareiškimą, jog Kanada nepripažįsta Baltijos kraštų okupacijos net ir po Helsinkio sutarties pasirašymo. Visi salėje smarkiai plojo. Kanados Baltiečių Federacijos vardu kalbėjo pirm. J. R. Simanavičius. Jis taipgi išreiškė padėką parlamento nariui dr. S. Haidasz ir visiems parlamento nariams už paramą baltiečiams.

Paskaitą skaitė Trent universiteto prof. dr. Romas Vaštoka apie baltiečių įnašą Kanados gyvenimui. Jis pateikė įdomių statistikų, pagal kurias baltiečiai pasirodo gana iškili ir veržli grupė Kanadoje. Vienas šalia sėdėjęs senatorius tuo metu tyliai į ausį pašnibždėjo, kad vien toks faktas kaip baltiečių vakaro surengimas parlamento rūmuose liudija baltiečių veržlumą bei iškilumą. Iš tikro juk 100.000 baltiečių Kanadoje tai tik lašai jūroj.

Pagrindinis vakaro kalbėtojas buvo min. John C. Munro. Jis pareiškė, kad dabar peržiūrima daugiakultūriškumo programa ir bandoma daugiau dėmesio kreipti į supažindinimą plačiosios Kanados visuomenės su įvairiomis Kanadoje gyvenančių etninių grupių kultūromis bei jų laimėjimais ir įnašais į Kanados gyvenimą. Todėl numatoma teikti finansinę paramą ypač tokiems darbams, kaip prof. R. Vaštoko, kuris rašo veikalą apie lietuvių įnašą. Taipgi numatyta didesnė parama etninei spaudai, kuri turi daug įta-

Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1976. III. 10 senatoriams C. W. Carter ir P. Yuzyk i teikiami Kanados Baltiečių Federacijos garbės pažymėjimai ir gintarinės rankogalių sagės. Iš kairės: KLB pirm. J. R. Simanavičius, vicepirm. I. Šernaitė-Meiklejohn

Nuotr. L. Giriūno

kos etninių grupių gyvenime bei jų veikloje.

Vakarienes metu buvo i teikti baltiečių vardu garbės įrašai už nuopelnus senatoriui Paul Yuzyk ir senatoriui Chesley W. Carter. Juos i teikė J. R. Simanavičius ir Irena Meiklejohn. I teiktos ir dovanos — Valės Balsienės meniškai padarytos gintarinės rankogalių sagės. Uždaromąjį žodį tarė Kanados Latvių Federacijos atstovas dr. Luks.

Meninė programa šiais metais buvo išskirstyta ir i terpta į oficialiąją dalį, kad būtų mažiau nuobodumo kalbų beklaušant. Šis tikslas buvo pilnai pasiektas. Pirmasis pasirodė Montrealio "Gintarėlio" tautinių instrumentų ansamblis. Tai Montrealio "Gintaro" ansamblio jaunesnioji grupė. Jie visus

pralinksmino tautinėmis melodijomis. Paskutinieji pasirodė latviai su savo vyrų dvigubu kvartetu "Kalvis". Jie puikiai susidainavę ir savo meną mums dar vėliau pademonstravo grįžtant autobusu iš Otavos į Torontą.

Tačiau visus labiausiai sužavėjo ir ilgiausių plojimų susilaukė estaičių gimnasčių grupė "Kalev-Estienne".

Visi skirstydami namo pripažino, kad šiais metais buvo geriausiai iki šiol pavykęs baltiečių vakaras parlamento rūmuose. Jis mums buvo ir tuo malonus, kad tą dieną senato sesijos metu sen. Yuzyk pertraukė senatorių svarstymus ir jiems pristatė Baltijos valstybių konsulus. Visi senatoriai jiems karštai plojo. J. S.

Italija

VATIKANO RADIJAS visomis savo laidų kalbomis paskelbė Vilniaus vysk. Julijono Steponavičiaus protestą okupuotos Lietuvos premjerui J. Maniūšiui. Protesto tekstas yra paimtas iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Vysk. J. Steponavičius protestuoja prieš jo pašalinimą iš Vilniaus arkivyskupijos administratoriaus pareigų, nenurodant jokių priežasčių. Ši neteisybė, padaryta prieš 15 metų, tebėra neatitaisyta.

mą iš Vilniaus arkivyskupijos administratoriaus pareigų, nenurodant jokių priežasčių. Ši neteisybė, padaryta prieš 15 metų, tebėra neatitaisyta.

Britanija

LONDONO "COLISEUM" TEATRE gastroliavo Lietuvoje i steigtas žydų ansamblis "Mes esame čia".

Įdomią šio ansamblio istoriją atskleidė koncerto programa. Pirmieji plakatai žydų kalba Vilniuje ir Kaune pasirodė 1956 m. pabaigoje. Kadangi žydiškas raidynas spaustuose buvo sunaikintas vokiečių įsakymu, jiems išspausdinti teko panaudoti iš linoleumo išpjaustytas raides. Programoje rašoma: "Koncertui buvo pradėta ruošti dar pavasarį, kai Neris pakrantėse Vilniuje žydėjo medžiai, o Kaune, Nemuno šlaituose, žydėjo alyvos..." Jaunimo sudarytas ansamblis pabrėžė šūkį: "Mes esame čia!" Tas šūkis ir tapo ansamblio pavadinimu. Ansamblių dabar vėl atgaivino Izraelin atvažiuavę jo buvusieji nariai, savo eiles papildydami jaunuoliais iš Rygos ir Kišenevo. Ši žydų tautinių šokių bei dainų grupė, programą atliekanti Lietuvos žydų ir hebrajų kalbomis, jau yra apkeliavusi JAV, Kanadą, Europą.

J. A. Valstybės

PREMIJA J. DAUŽVARDIENEI

Lietuvių Fondas, žengiantis antrojo milijono keliu, šiomis dienomis padarė staigmeną — paskyrė \$1,000 premiją labiausiai pasižymėjusiam asmeniui lietuviškoje veikloje ir taip pat informuojančiam kitataučius apie okup. Lietuvos padėtį bei ten gyvenančių lietuvių vargus kietoje rusų priespaudoje. Ši premija paskirta Lietuvos gen. konsulei Čikagoje J. Daužvardienei. Premija daugiau įvertina ne tiek jos konsulinį darbą, kiek veiklą kaip aktyvios lietuvių tautinės bendruomenės narės. Skaitytojams gal mažai žinoma, kad J. Daužvardienė yra gimusi JAV, čia užaugusi bei išsimokslinusi ir Lietuvos visai nemačiusi. Bet ji kalba lietuviškai taip, kaip kiekvienas Lietuvoje užaugęs ateivis,

KLEVELANDE PIRMUOSIUS ŽINGSNIUS pradeda prieš metus i steigtas studentų ateitininkų choras "Nerija", vadovaujamas Klevelando universiteto muzikos fakulteto studentės Ritos Čyvaitės. Šiam nedideliam chorui, turinčiam tik 13 dainininkų, dainas harmonizuoja ar jas pritaiko pati jaunoji vadovė. Klevelando Lietuvių Namuose įvykusioje Lietuvių Fondo popietėje "Nerija" atliko dviejų dalių programą. Pirmojoje skambėjo mūsų liaudies dainos, antrojoje — iš Lietuvos atkeliavusios estradinės kompozicijos. Choro akompaniatorė yra D. Sakaitė, baigianti studijas Cincinnati konservatorijoje. "Nerijoje" dainuoja keturios poros sesučių — Rita ir Roma Balytės, Onytė ir Živilė Kliorytės, Nijolė ir Viktorė Lenkauskaitės, Ligija ir Vida Rociūnaitės, o prie jų jungiasi Daiva Bielinytė, Zita Kripavičiūtė, Elenutė Razgaitytė, Ugnelė Stasaitė ir Danutė Sušinskaitė.

ELENOS JUCIŪTĖS atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje", laimėjusią Kipro Bielinio testamentu paliktą \$3.000 premiją, į anglų kalbą verčia Ohio universiteto prof. dr. Algis Mickūnas. Paveiktas jos skaudžių išgyvenimų Sibire ir sovietų okupuotoje Lietuvoje, jis ši darbą ryžosi atlikti be jokio honoraro.

Aukštinė sukaktis

DIDELIS POSŪKIS LIETUVOJE

Plačiai ir iškilmingai praėjusiais metais minėjome dviejų didžiųjų lietuvių šimtmečio sukaktis: M. K. Čiurlionio gimimo ir vysk. M. Valančiaus mirties. Šiais metais artėja dar viena svarbi sukaktis ne kurio asmens, o įvykio — aukštinis jubiliejus nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo.

Lietuva, atgavusi savo nepriklausomybę, buvo tikrai reikalinga, kad ir bažnytinėje srityje nebūtų priklausoma nuo kitų valstybių vyskupų. Padėtis čia buvo komplikauta. Esant Lietuvai okupuotai caristinės Rusijos, Vatikanui besistengiant nors kiek garantuoti katalikų teises carų valstybėje, buvo sudarytos sutartys tarp Rusijos ir Vatikano 1798, 1847, 1882 ir 1907 metais. Pagal jas kai kurios Lietuvos dalys buvo kitų kraštų arkivyskupijų ribose. Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimas buvo Vilniaus ir Žemaičių vyskupijų išėmimas iš priklausomybės Mogiliavo (Gudijos miestas dešiniame Dniepro krante į rytus nuo Minsko) arkivyskupijai, Seinų vyskupijos išėmimas iš priklausomybės Varšuvos arkivyskupijai, o Klaipėdos katalikų išėmimas iš priklausomybės Varmijos vyskupijai. Padėtis buvo tikrai netoleruotina. Popiežius Pijus XI pasirūpino įsteigti nuo svetimų arkivyskupijų ar vyskupijų nepriklausomą Lietuvos bažnytinę provinciją, tai padarydamas 1926 m. bal. 4 d. raštu "Lithuanorum gente".

Raštas gražiai prasideda: "Lietuvių tautai po Didžiojo karo, Dievui padedant atgavus laisvę. Mes, kurie savo akimis esame regėję lietuvių tikėjimą ir maldingumą, taip uoliai ir ilgai išlaikytą įvairiuose varguose bei nelaimėse, kadangi esame įsitikinę, kad tinkamesnis bažnytinių reikalų sutvarkymas bus labai naudingas ne tik katalikybės reikalui, bet ir pačiai Valstybei, laikome labai tinkama ir reikalinga padidinti skaičių vyskupijų ir iš jų sudaryti bažnytinę provinciją".

Popiežius čia sumini, kad "savo akimis esame regėję lietuvių tikėjimą", nes jis 1918 m. buvo pop. Benedikto XV paskirtas apaštališkuoju vizitatorium Lenkijai ir Lietuvai ir, dar būdamas arkivyskupas Ratti, 1920 m. sau-

sio 29-31 d. Lietuvą, vizitavo Lietuvos prezidentą.

Savarankiškos bažnytinės provincijos įsteigimas jau yra buvęs karaliaus Mindaugo ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo svajonė, bet dar negalėjusi išsipildyti. Bule "Lithuanorum gente" atnešė tai, ko Lietuva laukė maždaug 700 metų. Dėlto Lietuvos istorikas prof. Antanas Alekna savo veikalą "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje užbaigia šiuo prasmingu sakiniu: "Nuo bažnytinės provincijos įkūrimo atsiskleidžia naujas lapas Lietuvos katalikų Bažnyčios istorijoje". Galima būtų net tvirtinti, kad, jeigu šiandieną Lietuvos katalikai parodo tokį gajumą, jog net kruviniausiame persekiojime išdrįsta prabilti tėvynėje ir pasaulyje savo pogrindžio kronika, kur tiek daug ryžto, ginant sąžinės laisvę, tai čia yra žiedai ir vaisiai tos sėklos, kurią pasėjo naujas dvasinio gyvenimo impulsas, įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją ir planingai plečiant religinį gyvenimą naujose vyskupijose.

Visą tą bažnytinę provincijos įsteigimo vyksmą iš arti sekęs ir net planavęs, arkiv. J. Matulaitis galėjo paskelbti: "Apaštalu Sostas, taip greitai ir taip svarbius reikalus ir dar tokia gražia forma atlikdamas Lietuvos Bažnyčios ir tautos naudai, parodė tikro atjautimo Lietuvos reikalų ir norėjo išreikšti Lietuvai ypatingo palankumo". O antras Lietuvos religinio gyvenimo stebėtojas vysk. P.P. Būčys šį įvykį taip įvertino: "Popiežiaus Pijaus XI pirmaeilės istorinės reikšmės darbas, bažnytinės provincijos sudarymas, užbaigė nepriklausomos Lietuvos kūrimo darbą, nes

mūsų valstybę padarė dvasinėje srityje pilnai sutvarkyta. Jei šis didysis popiežius tik tą vieną darbą būtų Lietuvai padaręs, jo vardas turėtų likti amžinai aukso raidėmis įrašytas mūsų istorijoje".

Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimas buvo padarytas savarankišku Apaštalu Sosto veiksmu, bet jis susilaukė gausaus pritarimo Lietuvoje ir vėliau sutartyje su Vatikanu Lietuvos vyriausybė konkordato IX paragrafu 1927 metais tą priėmė ir užtvirtino.

Sudarant Lietuvos bažnytinę provinciją, Žemaičių vyskupija buvo padalinta į Kauno metropolinę arkivyskupiją, valdomą arkiv. J. Skvirecko, su apie 430,000 katalikų, į Telšių vyskupiją, valdomą vysk. J. Staugaičio, su maždaug 378,000 katalikų ir į Panevėžio vyskupiją, valdomą vysk. K. Paltaroko, su maždaug 400,000 katalikų. Seinų vyskupijos dalis, likusi Lietuvoje, buvo pavadinta Vilkaviškio vyskupija, ją valdė vysk. A. Karosas su pagelbirinku vysk. M. Reiniu. Šioje vyskupijoje buvo apie 330,000 katalikų. Pagaliau Lietuvai priklausiančioji Vilniaus vyskupijos dalis tapo Kaišiadorių vyskupija, valdoma vysk. J. Kuktos, su apie 220,000 katalikų.

Naujosios vyskupijos, be Kauno, įsteigė dvi naujas seminarijas: Telšiuose ir Vilkavišky. Kunigų auklėjimas vyko naujoje modernioje dvasioje. Katalikų akcija sutvarkyta labai pažangiai. Į organizacijas ir katalikų spaudą buvo kreipiamas ypatingas dėmesys.

Didelės reikšmės turėjo, kad vyskupijų vadovais buvo parinkti savo pareigas supratę asmenys Arkiv. J. Skvireckas, vysk. A. Karosas jau iš seniau pažįstami. Vysk. J. Kukta — uolus Vilniaus veikėjas. Apie vysk. K. Pal-

taroką savo knygoje "Neramios dienos" J. Matulionis skelbia: "Tai plačios erudicijos žmogus. Jis neatstums nė vieno žmogaus, ar jis būtų kito tikėjimo ar kitu pažiūru. Didelis demokratas. Jo durys atviros visiems... Visada susisielojęs einamaisiais reikalais. Daug skaito ir turi visais klausimais savo nuomonę... Turi didelį patyrimą... Yra originalus ir idomus. Todėl ir įvairių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės prie jo lampa".

Vysk. J. Staugaitis buvo Lietuvos nepriklausomybės akto signataras. Jo laidotuviuose (1943.VII.12) J. Matulionis savo kalboje jį taip apibūdino: "Šakota buvo vėlionės asmenybė... Didelis ir įvairūs darbai... Jis — žurnalistas, redaktorius, rašytojas... valstybės viceprezidentas... seimo pirmininkas. Įvairių delegacijų užsienius vadovas... Atiduodamas visus savo sielos virpėjimus numylėtiems žemaičiams, jis kartu žvelgė ir į Lietuvą ir sielėjosi jos rūpesčiais... Lietuva jo auginta, jo kurta ir statyta...". Visi tie pirmieji vyskupai jau mirę arba nukankinti.

Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimas — didelis įvykis, turėjęs ypatingą reikšmę Lietuvos religinės kultūros ir moralinio atsparumo ugdymui. Tą aukštinę sukaktį reiktų plačiai paminėti. J. Pr.

* GAVENIOS REKOLEKCIJAS Paulius VI atliko kovo mėn. pradžioje. Jis pareiškė, kad tos rekolekcijos yra ne tik pasiruošimas jo tolimiesiems asmeniškam gyvenimui čia žemėje, bet ir jo mirčiai. Šiais metais rekolekcijas jam vedė kard. Karol Wojtyła iš Krokuvos, žymus teologas, plačiai pasireiškęs 1974 m. pasaulio vyskupų sinodo metu Romoje, svarstant Evangelijos skleidimo pasaulyje klausimą.

* RELIGIJOS NEGALIMA DĖVĖTI kaip apsiausto, kuris pridenčia žmogų, bet jo nepakeičia, pareiškė Paulius VI miniai žmonių bendroje audiencijoje. Asmenys, kurie gyvenime laikosi tikrai tam tikrų išvirsinių papročių bei įprastinių elgesio formų, bet savo vidaus nekeičia, gyvena melagyste. Krikščionybė tik tada gali tobulai įsidiesti žmoguje, kai tarp jo minčių ir elgesio viešpatuoja darna. Tam reikia širdies paprastumo ir vidaus permatomumo išvirsiniame elgesyje. Vidinis žmogaus tikėjimas ir išorėje pasireiškiantis jo krikščioniškoji meilė turi būti vienas kito atspindžiai. Tiesos siekimas iš kiekvieno reikalauja pagarbos ir pasiaukojimo jai. Meilė reikalauja nuolankumo, kantrybės ir savęs atsisąžadinimo santykiuose su kitais.

TIESA IR GYVENIMAS

POKALBIS — T. KJIAUSKAS

Tėv. Gediminas Kijauskas, SJ, Clevelando lietuvių parapijos klebonas su Tėv. J. Zaremba.

3. Ką patartumėte šeimoms, kuriose jaunuolis, —ė domisi dvasine tarnyba Bažnyčioje? Tokiam jaunuoliui, jaunuolei?

Šeimoms pirmiausiai patarčiau negesinti žiburių — nedrausti sūnui ar dukrai eiti Viešpaties tarnybos keliu. Toliau, patarčiau neužmiršti maldos. Viešpaties tarnybos kelias yra didelė Dievo dovana. Tokią dovana suprantame ir įvertiname tik gyvo tikėjimo gaivinami. Kai sūnus ar dukra ryžtasi tarnauti žmonėms Viešpaties tarnyboje, ne tik jis ar ji reikalingi tikėjimo dvasios — visai šeimai reikia tokios dvasios. Žinoma, stokojan tėvams gyvo tikėjimo ir priešinantį savo sūnų ar dukros norui rinktis dvasinę tarnybą, jaunuolis ar jaunuolė neretai pasirenka paklusti Kristaus kvietimui. Ir pats Kristus priminė Juozapui ir Marijai: „Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (Lk.2:49). Yra atvejų, kada Dievo reikia klausyti labiau, negu žmonių (žk. Apd.4:19).

Jaunuoliui, jaunuolei, jaučiančiam patraukimą į dvasinę tarnybą Bažnyčioje, patarčiau maitinti save dažna malda, sakramentais ir ypatingai gyvai dalyvauti šv. Mišių aukoje. Puoselėti dvasinių knygų skaityba. Ypatingai šv. Rašto, Bažnyčios gyvenime nusipelnusių žmonių biografijų. Ugdyti savyje patarnavimo žmonėms dvasią, mokantis kitus užjausti skausme, padėti reikale. Pagaliau patarčiau susirasti kunigą, tarsi dvasios tėvą, kuris patartų ir padėtų atpažinti tikrąjį pašaukimą bei jam tinkamai pasiruošti.

4. Ar kunigų, vienuolių, seselių gyvenimas per sunkus, nuobodus ar panašiai, jeigu trūksta pašaukimų? Ar yra kokių priežasčių?

Kiekvienas gyvenimo kelias turi savo naštas, savo nuobodulį. Bet visa tai žmogus pakelia ir net su malonumu, kai jis yra patenkintas savo pasirinktu darbu bei gyvenimo keliu. Jei žmogų gaivina gyvas tikėjimas ir meilė, dvasinės tarnybos kelias nėra nei sunkus, nei nuobodus. Atvirkščiai, tokios tarnybos gyvenimas yra giliai patenkinantis, nesantis žmogui vidinį džiaugsmą ir laimę.

Pašaukimų stokos priežasčių reikia ieškoti kitur: samyšis žmogiškose vertybėse, pasikeitimai Bažnyčioje daugelį sukrėtė. Mūsų laikais jaunuoliui ar jaunuolei atsivėre daug naujų galimybių rinktis profesijas. Taip pat reikia pripažinti, kad daugybės žmonių gyvenime tikėjimas susilpnėjo tiek jų asmeniskame gyvenime, tiek ir šeimose.

5. Prieš du su pusę metų Amerikoje Lietuvių Kunigų Vienybė įsteigė Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą (ALKT), vadovaujant kun. K. Pugevičiui. Kokia ligi šiol šio religinio centro veikla? Kas dar numatyta? Ar tokio reikėtų P. Amerikoje? Ar tas pats aptarnautų ir kitus kraštus?

Kun. K. Pugevičius yra aplankęs eilę parapijų, bandydamas susipažinti su jų rūpesčiais ir reikalais. Rūpinasi LKKB vertimu į anglų kalbą bei jų paskleidimu. Bando palaikyti ryšius su viena kita JAV bažnytinės vadovybės instancija. Išrūpino progą pasimatyti su Amerikos vyskupu pirmininku vysk. Bernardin ir gavo jo pareiškimą užtariantį Lietuvos tikinčiuosius ir smerkiantį religinės laisvės varžymą Lietuvoje. Išrūpino žymaus amerikiečių dienraščio puslapiuose patalpinti straipsnį apie religinę padėtį Lietuvoje (Washington Post).

Šiai Tarnybai toliau veikti atsiranda ir finansinių sunkumų. Greičiausiai kun. Pugevičius perims ir Religines Šalpos vadovavimą. Jam tada tektų abiem vienetam vadovauti. Šios Tarnybos dėmesio nusipeino parapijų gyvenimas, plati ir šakota lietuvių pastoracija, vienuolijų bei jų veikla, pašaukimų klausimas, kapelionų reikalai organizacijoms ir ypač jaunimui, religinės spaudos reikalai ir t.t.

Aišku, kad būtų naudinga P. Amerikai turėti ka nors panašaus į ALKT JAV-bėse. Kaip tai konkrečiai suorganizuoti, yra kitas klausimas. Gal didžiausia problema būtų surasti tinkamą žmogų tokiam darbui. Be to, ir finansinių rūpesčių atsiranda. Svarbu nusistatyti aiškias veiklos gaires, o jos turėtų plaukti iš paties krašto reikalavimų. Gal vienas ar kitas asmuo kunigų vienybėje, talkinamas veiklaus pasauliečio, galėtų atsilipti tokio centro reikalams, kurie jaučiami P. Amerikoje? Bent šiuo metu nebūtų realu galvoti, kad JAV-bėse esanti ALK Tarnyba galėtų aptarnauti ir kitus kraštus.

LIETUVIAI JEZUITAI IR JEZAUS DRAUGIJA

1. Kaip Generalinė Kongregacija, vykusi Romoje 1974 gale ir 1975 pradžioje, paveikė, galėtų paveikti lietuvių jezuitų darbą išivijoje? Pobūdį, kryptį, jėgas?

Generalinė jezuitų kongregacija, baigėsi maždaug prieš vienerius metus. Ji apžvelgė pagrindinius žmonių rūpesčius ir bandė atsilipti gyvybiniams reikalams, kiek tai leidžia jezuitų jėgos visame pasaulyje. Pačiame tu rūpesčių centre atsistojo tarnyba tikėjimui ir teisingumo įgyvendinimas šių dienų pasaulyje. Tai labai plačiai siekiantis darbo laukas. Į jį jungiasi ir lietuviai jezuitai. Ir mums tenka padėti žmonėms spręsti tikėjimo problemas, gaivinti tikėjimą žmonėse, ruošti dirvą, kad, tikėjimo sėkla pasėjus, ji galėtų augti.

O šiandien žmogui tikėti yra sunku. Taip lygiai yra sunkus dangaus karalystei išsiskirti visose žmogaus gyvenimo valandose.

Žmogus be tikėjimo, žmogus be Dievo pasidaro mažiau jautrus ir teisingumui. Mažiau, kaip net elementariausias žmogaus teises pažeidžia okupantas Lietuvoje. Apie tai visų mūsų pareiga kalbėti pasauliui įtakoti, kad tos teisės būtų gražinamos bei gerbiamos. Yra ir kitų atvejų, kur teisingumo vėdiniai turėtume pasisūsti „užmirštųjų“ lietuvių tarnybai, pav. padėti sunkiose ekonominiuose sąlygose gyvenantiems, patarnauti jaunimui, šeimoms. Taip, daug kur laukai pageltę, bet darbininkų mažai.

Kaip tokia bendrinė kryptis pakels mūsų veiklos pobūdį, kryptį ir jėgas? Bendrinę Generalinės kongregacijos nustatytą kryptį galime ir turime vykdyti esamuose postuose ir su dabartinių jėgų paskirstymu. Mūsų pasirinktieji darbai gana gerai atsiliepia Generalinės kongregacijos nustatytai kryptiai.

2. Jau devintus metus einate provincijolo pareigas. Kokie išpūdžiai, pastabos, jausmai, mintys?

Eidamas provincijolo pareigas lietuvių jezuitų provincijoje, pamačiau, kiek yra gražaus pasisventimo pas mūsų Tėvus ir Brolius, kurie darbuojasi penkiuose kontinentuose: Afrikoje, Azijoje, Europoje. Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Patyriau daug nuosirdumo, lietuviškos šilumos, belankydamas įvairių kraštų lietuvių kolonijas. Bendraudamas ir susitikdamas su daugybe jezuitų iš viso pasaulio, pajutau, kaip dvasinė tarnyba Bažnyčioje gali suartinti ir artimai surišti Jėzaus Draugijos narius iš įvairiausių tautų. Ypatin gai gražių pergyvenimų ir prisiminimų turiu iš susitikimų su jezuitų Generolu T. Pedro Arrupe.

Provincijolo pareigos man nebuvo vienintelės. Teko rasti laiko darbuotis su jaunimu. Vesti rekolekcijas, misijas. Teko vadovauti pora metų Jaunimo Centrai Čikagoje, kur su tinkamas tikras lietuviškosios veiklos bičių avilys. Šiuo metu darbuojuos lietuvių parapijoje Clevelande.

3. Kaip laikosi T. Kidykas, T. Zaremba, T. Venckus, kurie yra dirbę P. Amerikoje?

T. J. Kidykas ir T. L. Zaremba abu darbuojasi Clevelande lietuvių parapijoje, kurioje tačiau yra ir kitataučių parapijiečių. Abu yra mano mieli ir labai nuosirdūs bendradarbiai. Jiedu prašė perduoti ypatingai São Paulo ir apylinkių lietuviams daug nuosirdžių sveikinimų ir linkėjimų.

T. J. Venckus jau eilė metų padeda lietuvių parapijose JAV-bių Rytuose, daugiausia Bostone ir Lawrence, MA. Nors amžiumi ir pažengęs, jis vis dar judrus ir mielai darbuojasi. Nepamiršta nė spaudos puslapių.

IVAIRENYBĖS

1. Jau šeštą kartą São Paule per devynerius metus. Ar kitokie dabar išpūdžiai, negu anksčiau?

Ypatingai šio apsilankymo proga labai gyvai jaučiami III PLJK pergyvenimai. São Paulo lietuviams jie, atrodo, buvo labai pozity-

Vasario 16 ir mokyklinis jaunimas

Jau skaičiuojame dešimt metų nuo to laiko, kai pradėjome švęsti mūsų valstybės atstatymo ir nepriklausomybės atkūrimo šventę už Lietuvos ribų. Toji diena yra tapusi mūsų tautinės sąmonės demonstracijos diena. Visose kolonijose didelės salės prisipildo sausakimšai. Klausome prakalbų, sveikinių, vietinių politikos žymių asmenų kalbų, koncertų, renkame aukas ir, pagaliau, po oficialiosios dalies, papramogaujame. Tačiau didelę publikos daugumą sudaro vis kasmet vyresnė, žilesnė senesnioji karta, kurios akys dar matė Lietuvos žydrą mėlynę, kurios ausyse dar skamba Lietuvoje giedotojo himno aidai. Jaunimas, organizacijų vadų deleguotas programoms dalinti, vėliavoms įnešti ir išnešti, nurodinti vietas, ribojasi šių pareigūnų dalyvavimu. Kurne-kur jaunuolio veikas švysteli pasienyje ar vestibulyje tarsi laumės juosta debesuotame danguje. Mūsų vadovaujančios organizacijos jau kuris laikas rūpinasi jaunimo pritraukimu į mūsų didžiausias šventes, ne visada pagalvodamos apie patį šventės pobūdį, kuris savo turiniu bei dvasia būtų artimesnis jaunuolio dvasiai. Ši tema turėtų būti rimtai išdiskutuota tų, kurie minėjimus rengia, kad būtų randami nauji būdai tiems minėjimams pagyvinti ir juos ištraukti iš tradicinės stagnacijos. Ją jaučia ir vyresnioji karta, tačiau, dar aštraus lietuviškos sąžinės skatinama, tyliai kenčia įsitikinusi, kad tai būtinas pasiaukojimas 'tėvynės labui'. Vienas iš tokių bandymų mūsų jaunimą konkrečiai sudominti Vasario 16-sios šventė yra Clevelando ALT'os mokykliniam jaunimui skelbiamas rašinių konkursas nepriklausomy-

Andrius Razgaitis

bės šventės temomis su pinigėmis premijomis ir tų premijų vieša įteikimo ceremonija, rašinių skaitymu per radiją ir pan.

Šiais metais už rašinių tema 'Ką man reiškia Vasario 16-oji' pirmą premiją laimėjo Andrius Razgaitis, vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinys. Aktyvus jaunimo visuomeninėje veikloje, jaunimo stovyklose jau eilę vasarų ėjęs grupių vadovo pareigas, Andrius pasižymi energija, sumanumu, išradingumu. Teko pastebėti, kad ypatingai mažieji prie savo jauno vadovo greitai prisiriša. Laisvalaikio malonumui Andrius Razgaitis sportuoja, treniruojasi krepšinio žaidime ir mėgsta fotografuoti. Šią žiemą atšventęs savo aštonioliktąjį gimtadienį, ateinantį

pavasariį baigs St. Ignatius gimnazija. Jo rašinys dvelkia pasiryžimu veikti Lietuvos labui. 'Mums reikia įsijungti į organizacijas; mes turime išlaikyti lietuviškas parapijas, mokyklas ...' rašo jis. 'Jaunimas turi perimti ir tęsti tą darbą, kurį mūsų tėvai pradėjo, dirbdami Lietuvos laisvei'. Atsižvelgiant ypatingai į tai, kad rašiniai buvo rašomi be pasiruošimo, be kitų pagalbos, iš anksto nežinant temos ir budint dviem mokytojams, darosi aišku, kad tos mintys brenė Andriaus galvoje jau ilgą laiką. Jo rašinys yra labai lietuviškai-patriotinės dvasios atspindys.

Sigutė Lenkauskaitė, šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinė, rašiusi temą - 'Jei nebūtų buvę Vasario 16-osios akto', turėjo progos daryti išvadas, samprotaujant apie įvykius, jei istorijos ratas būtų pakrypęs kita kryptimi. 'Jei nebūtų Vasario 16 akto, tai aš šiandien neturėčiau kuo didžiulis'. 'Aš nesistengčiau išmokti apie Lietuvos praeitį', rašo ji toliau. 'Tačiau ... praeitis

Sigutė Lenkauskaitė

mums parodo, kokie ryžtingi buvo lietuviai', ir baigia ji savo rašinį mūsų Himno pirmuoju posmeliu. Ir čia sava rankiškas rašinys, kuriame atsispindi istorinės perspektyvos įvertinimas ir noras iš savo tautos garbingos istorijos imti pavyzdį savo gyvenimo kryptim. Sigutė, einanti penkioliktus metus, mokosi Glen Oak gimnazijoje. Jos didžiausias laisvalaikio malonumas yra tautiniai šokiai. Sigutė yra aktyvi ir lojali Clevelando garsiosios Grandinėlės narė. Atliekamu laiku mėgsta skaityti ir, esant pakankamai sniego, drauge su vėju lenktyniauti slidėmis.

Trečią premiją laimėjęs Andrius Alšėnas, vysk. Valančiaus mokyklos mokinys, jaunuolis su 'amžina šypsena'.

Andrius Alšėnas savo rašinyje labai ryškiai ir konkrečiai nusako jaunimo pareigą šiais žodžiais: 'Dirbti Lietuvos laisvei yra pareiga, kurią turi kiekvienas lietuvis. Vasario 16-oji turi priminti visiems lietuviams, kad 'Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt'. Savo šešiolikos pavasarių gyvenime Andrius Alšėnas žygiuoja į ateitį su giliu optimistišku nusistatymu; jam viskas gyvenime yra šviesu, visos pareigos yra aiškios, ir visos viltys remiasi į tvirtą religinę ir patriotinę pagrindą. A. Alšėnas, nežiūrint savo jaunatviškos šypsenos, pagrįdė yra giliai intelektualus. Jis savo laisvalaikį praleidžia skaitydamas, ieškodamas žinių, norėdamas patenkinti taip intelektualui tipingą norą kuo daugiau sužinoti.

Perskaičius trijų premijos laimėtojų rašinius, ir dar eilę kitų, nepasiekusių 'laureatų garbės', darosi džiugu, kad vistiek mūsų jauniausioji priauganti karta atsiliepią į savo tėvų, mokytojų, organizacijų nuolatinį skatinimą lietuviškam darbui. Kaip nuostabiai atgijęs žiedas, atskirtas nuo savojo stiebo, dalis mūsų jaunimo vistiek girdi mūsų tautos kraujo šauksmą. Nežiūrint aplinkos, kuri mus lepina ir mažina mūsų atsparumą, bendromis tėvų, organizacijų bei mokyklų pastangomis išauginsime sekančią kartą, kuri eis savo tėvų pėdomis. Juose liks gyvos mūsų viltys ir gyva mūsų tauta.

Aurelija Balašaitienė

PASIKALBĖJIMAS (iš JAV)

vūs. Jaunimas pasiryžęs lietuviškai veiklai.

2. Skaitydamas ML kas savaitę, kas daugiau siai domina?

Pirmiausiai peržvelgiu vietines lietuvių žinias, rašinius apie Brazilijos ir apamai P. Amerikos lietuvius. Ruošiantis III PLJK, visuomet laukdavau žinių apie šį įvykį. Kitos laikraščio dalys, kaip žinios apie pasaulio lietuvių veiklą, pasaulinius įvykius, „Literatūra, dailė, mokslas“, mums gyvenantiems JAV-bėse, lengviau prieinami lietuviškuose dienraščiuose bei savaitraščiuose. Bendrai

tai džiaugiuosi, kad Brazilijos lietuviai įstengia išleisti „Mūsų Lietuvą“. Linkiu, kad šio laikraščio puslapiuose akivaizdžiai atsispindėtų ir Brazilijos lietuvių gyvenimas.

Atsisveikindamas noriu padėkoti São Paulo lietuviams už parodytą nuoširdumą bei svetingumą. Linkiu visiems išlaikyti gyvą lietuvišką sąmoningumą, ypatingai padedant mūsų jauniems išaugti gerais lietuviiais ir jautriais savo tėvų žemės Lietuvos reikalams. Viešpaties palaima telydi Jus visus.

São Paulo, Brazilija, 1976 III.2

IS JAUNIMO VEIKLOS

O CÍRCULO CULTURAL EM ABRIL

A segunda reunião do círculo cultural está planejada para sábado, dia 10 de Abril, das ..... 19:30 hs., à Rua Juatindiba, 28, Parque da Moóca. O programa previsto pela equipe organizadora é o seguinte:

1. Živilė Jūraitis apresentará uma palestra de 15 minutos sobre o culto de serpentes na antiga religião pagã dos lituanos, e contará, com slides e outras projeções, a mais famosa lenda lituana, "Eglė, žalčių karalienė" (Eglė, a rainha das serpentes).
2. Roberto Saldys, Paulo Jurgilas, Sandra Saldys, Lídía Rubliauskas e Leonice Rubliauskas apresentam mais quatro danças folclóricas lituanas — a história, o desenvolvimento das figuras e da música de cada uma: Aštuonytis, Gyvataras, Audėjėlė, Kubilas.

3. Lídía Rubliauskas escreverá algumas características importantes das canções folclóricas lituanas, tanto da letra, como da música e temática.

4. Para terminar, haverá projeção de slides do litoral da Lituânia, com panorama das dunas, das aldeias dos pescadores e das praias.

Segue o tradicional chá elegante com bolachas e outros doces, a serem contribuídos pelos participantes.

O Círculo Literário dos jovens está planejando uns dias ou até uma semana de estudos, sobre os vários aspectos da cultura lituana, em julho, fora da cidade.

O baile dos blynai (panquecas) foi um sucesso, mesmo não havendo baile, devido à quaresma. A turma comprou o que foi necessário na feira da Quinta das Paineiras, descascou e ralou 15 quilos de batatas durante a tarde, e fritou umas 500 panquecas. O salão paroquial de S. Casimiro foi enfeitadas e foram arrumadas

O BAILE DOS KOPŪSTAI

Realizar-se-á, no dia 24 de abril, sábado, das 19:30 hs., o Baile dos Kopūstai (repolho), no salão paroquial de S. Casimiro, à Rua Juatindiba, 28, Parque da Moóca. Seguindo a tradição do Baile dos Blynai (panqueca) realizado em Março, haverá um traje especial dos participantes traje escolar juvenil. A tradicional entrada de Cr\$ 5,00 valerá apenas para os participantes de traje; os outros terão que contribuir com o dōbro. E como já estaremos no tempo após a páscoa, vai ser um baile de verdade.

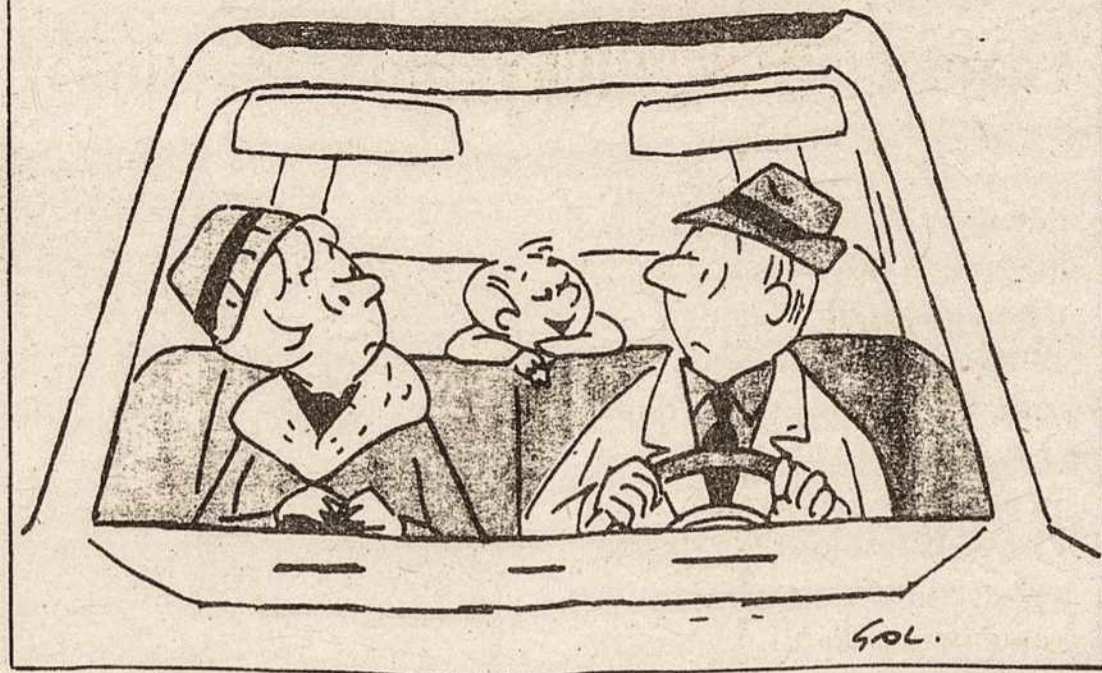
CINQUENTA ANOS DE IMIGRAÇÃO

Em 1976 a coletividade lituana festeja os 50 anos — o jubileu de ouro — da imigração principal ou mais numerosa de lituanos para o Brasil, assim como foram comemoradas as imigrações alemã em 74 e italiana em 75.

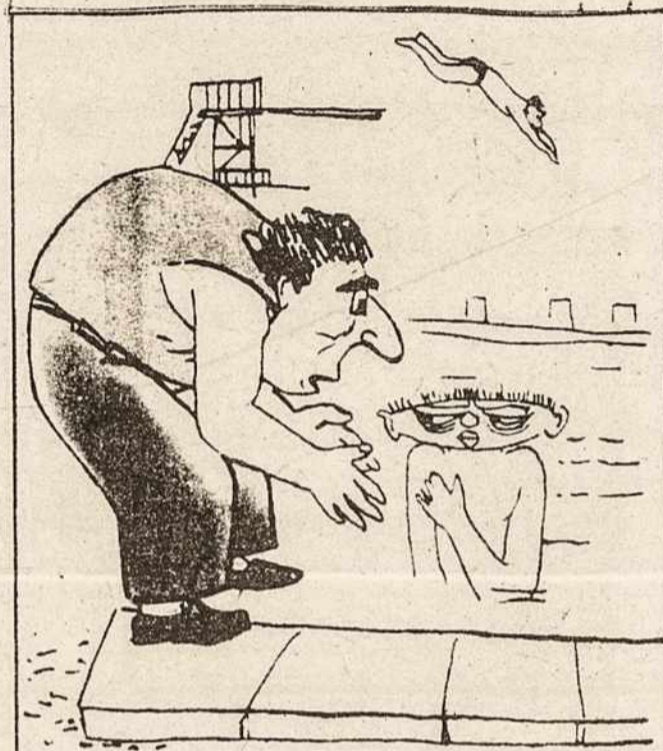
Entre as atividades previstas há um concurso para desenhar o emblema, logotipo ou desenho oficial do cinquentenário, cujo prazo extingue-se no dia 10 de Maio com prêmios de Cr\$ 500,00 para o primeiro colocado, Cr\$ 300,00 para o segundo e Cr\$ 200,00 para o terceiro; uma exposição a ser realizada na seção lituana da Exposição dos Países Bálticos, Praça Roosevelt de 15 a 31 de agosto; várias publicações, um festival especial no dia 12 de setembro; e várias outras atividades.

mesinhas e o palco. Participaram da noite mais de 90 pessoas, inclusive alguns pais de jovens.

A moda foi 1926. Foram escolhidos pelo júri dos pais, os "Ponia Blynas" e "Ponas Blynas". A renda do leilão foi suficiente para cobrir os gastos das panquecas, com cobertura de frutas ou creme de leite, que foram cobradas a Cr.\$ 1.00.

— Tėte, kas tau sakydavo, kaip vairuoti mašiną, kol tu nebuvai vedęs mamos?

— Aš tau sakiau: nestuktelk galva į dugną!

GANDRAS

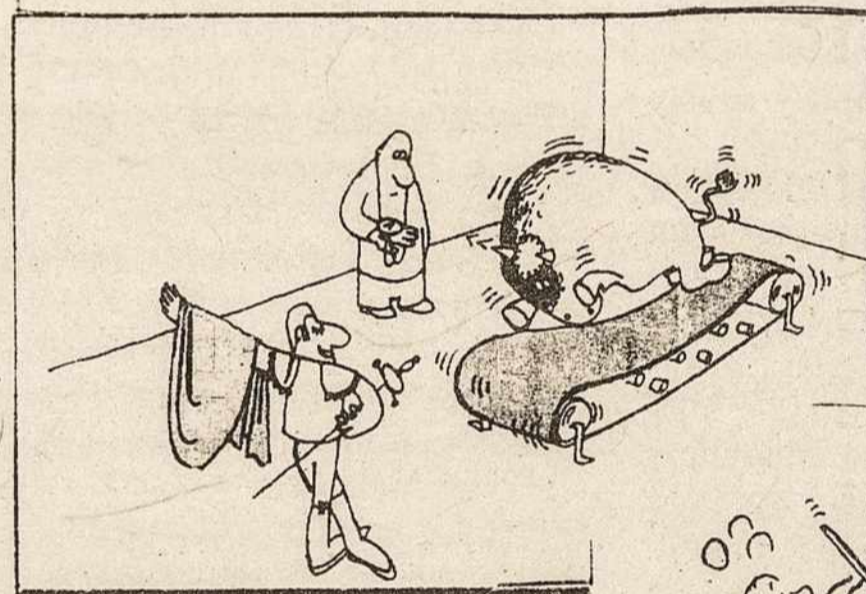
Grižo gandrai žiemavojęs,
Aukštai kelnes paraitojęs,
Nusileido tuoj į balą
Ir jau braido apie salą.

O varlių pilna bala,
Gandrui bus gera diena.
Zyzia uodas, gandro bijo,
Gandrai varlę pasivijo.

Ryja gandrai tas varles,
Nė vienos atgal nemes.
Greit bus jam varlių gana,
Lizde laukia vaikai, žmona.

Štai pakilo ant sparnų,
Varles nešdams link namų.
Zyzia uodas, zirzia musė,
Balaj liko varlių pusė.

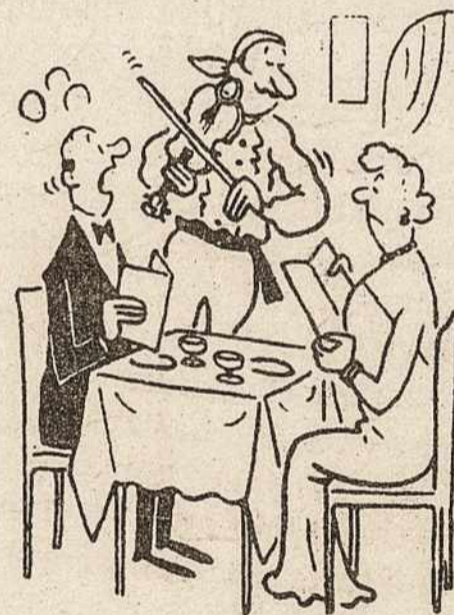
Alb. Kašiubienė

UBATUBA:

ORAÇÃO RYKLIAI

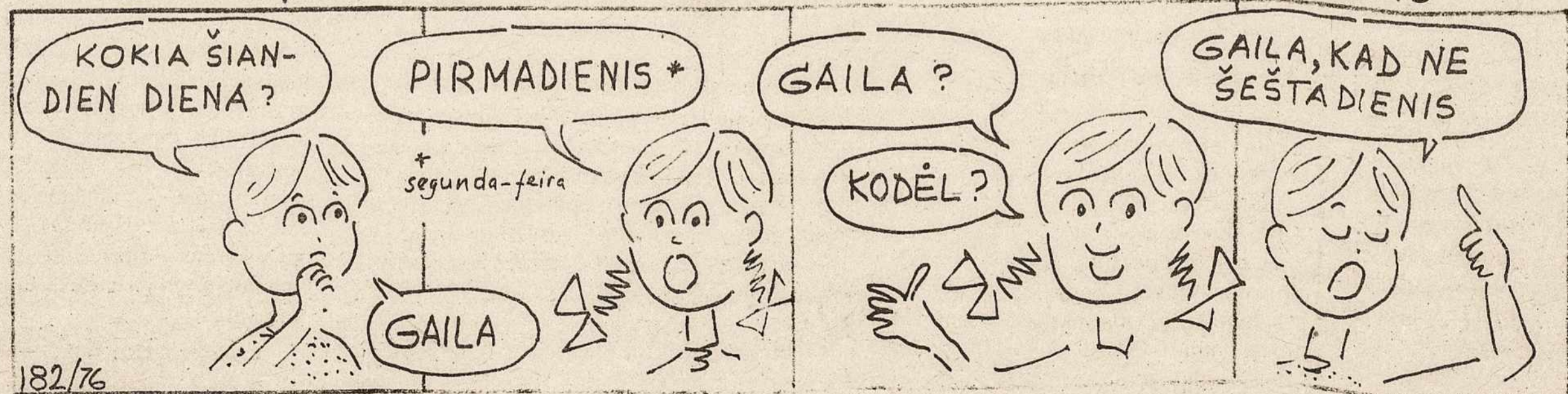
Agradecemos Senhor, por este acampamento onde tivemos a oportunidade de conhecer e aprender tanta coisa nova. Queremos também pedir a Deus para que nós sempre tenhamos condições de participar de acampamentos. Olhe, também, Senhor por todas as crianças da Lituânia! Juk čia mano žmona!

— Nereikia man jūsų muzikos!

D. BASTYS

IRUTĖ ir KESTUTIS

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

DAIL. POVILO PUZINO MONOGRAFIJA

Praeitų metų gale prieš pat Kalėdas pasirodė dail. Povilo Puzino monografija. New Yorke pasirodė ir Austra Puzinienė, šios knygos organizatorė ir leidėja. Atvyko iš San Mateo, Calif., į New Yorką, nes čia gyvena, kūrė ir čia mirė jos vyras Povilas Puzinas. Atvyko su knyga apie velionį dailininką, ir ta knyga yra pats geriausias ir gražiausias paminklas jam! Iš New Yorko miesto velionio našlė ir ėmė skleisti knygą į visą meno pasaulį.

Būdingieji paveikslai

Dail. P. Puzinas gyveno New Yorke, bet iš čia jo darbai išsi-sklaidė. Austra Puzinienė surinko pačius charakteringiausias jo darbus, kurie išreiškia jo pilną tematinį pasaulį. Dalį tų darbų rado Chicagoy, rado ir Rockford, Ill., Meno draugijoje, dalį darbų pati turėjo.

Skirtingose vietose fotografavo skirtingi fotografai. Kai buvo surinktos būdingiausių darbų skaidrės, tada žengė tolimesnį žingsnį.

Ieškojo palydos žodžio

Iš anksto Austra apsisprendė, kad knygą reikia išleisti anglų kalba, nes JAV dailininkas Puzinas gana ilgai gyveno ir plačiai reiškėsi dviejuose meno centruose — New Yorke ir Los Angeles. Knyga su anglų kalbos tekstu jį įves į šio krašto meno bibliotekas, meno mokyklas, meno kolekcionierių rinkinius.

Tokiu atveju reikėjo rasti žmogų amerikietį, kuris savo įžanginiu žodžiu pristatytų dail. Puzino kūrybą. Buvo toks vienas amerikietis, daugelio meno knygų autorius. Tai Frederic Whitaker, American Artist redakcijos narys. Jis 1959 buvo parašęs straipsnį apie Puzino kūrybą ir tą straipsnį su spalvotom iliustracijom paskelbė tame žurnale.

Ties šiuo straipsniu ir buvo sustota. Autorius leido jį panaudoti, truputį pataisė, kad tiktų kaip knygos įžanga.

Ieško spaustuvės

Amerikiečių spaustuvės dėl savo aukštų kainų nebuvo prieinamos. Ji buvo aplankiusi daugybę kitų agentų, spaustuvės raštinių, klausdama darbo pavyzdžių ir kainų.

Jau tuo metu jai ryškėjo, kad

yra tik viena galimybė — Japonijos viena leidykla, kuri spausdina meno leidinius Amerikos muziejams, didžiosiom krautuvėm. Su tos leidyklos atstovais San Francisco ji susirio ir pasirašė sutartį.

Reikalavimai spausuvei

Japonijos spaustuvė atliko visą knygos spausdinimo darbą. Atliko labai gražiai ir pavyzdin-gai, bet vargu kas žinos, kiek dėl šio darbo rezultatų sielojosi pati Austra Puzinienė. Jai buvo siunčiami spalvoti atspaudai, kad patikrintų spalvas. Ji atmetė net 5 tokius korektūrinius atspaudus.

Tada spaustuvė ją pakvietė nuvykti į Japoniją. Jai apmokėjo visą kelionę ir mėnesį išlaikė viešbuty. Tada jos priežiūroj buvo išspausdinta visa knyga.

Knygos architektūra

Ji pati sudarė ir visą knygos architektūrą, parinko jos formatą, nusakė ir išdėstymą puslapiuose, jos įrišimą, net ir dėžutę, į kurią knyga įdėta. Spaus-tuvė toliau viena atbaigė knygą pagal jos nurodymus. Taip išspausdino vieną gražiausių ir skoningiausių knygų.

Pirmieji įspūdžiai

Kai JAV pasiekė pirmieji knygos egzemplioriai, buvo nepaprastas įspūdis. Knyga buvo tokia patraukli, tokia įspūdinga, kad iš karto atsiradė visos durys į muziejus, meno knygynus, didžiąsias galerijas. Ir pats autorius Frederic Whitaker laiške Puzinienei rašė, kad jis niekada negalvojęs, jog leidinys bus toks puikus. Kiekvienas būtų išdidus, jei jo pavardė būtų sujungta su tokiu leidiniu. Taip ir jis esąs išdidus. Ir drauge nurodė eilę adresų muziejų, meno bibliotekų, kur tokia knyga ras atviras duris.

Kaip atrodo ta knyga?

Spalvotame aplanke matom Puzino pamėgtą paveikslą — žvejį. Jis, nususkęs į gilumą, žiūri į jūrą. Ant jo pečių užmes-tos žuvys. Paveikslas simboliškas ir būdingas visai jo kūrybai tiek savo technika, tiek savo tematika. Kažkas žiūri į tolumą. Tai žvejys žiūri į tą tolumą, į kurią išėjo dailininkas Puzinas. Tai visi likusieji žiūri į tolumą.

Tame žalsvai pilkame fone įrašytos didelės baltos raidės — PUZINAS. Iš karto pristatomas

Puzino monografijos viršelis

autorius, kaip ir anie didieji impresionizmo, ekspresionizmo meisteriai, kurių monografijas išleido žymiausios meno leidyklos.

Toliau už aplanko randam drobinį viršelį su dailininko pavarde. Už viršelių mus nustebina panaudotas storas kreidinis popierius. Jis toks storas, kad kartais atrodo, jog skleidi du lapus.

Pirmieji puslapiai skirti tekstam. Už jų prasideda spalvotos reprodukcijos. Sudėta 28 paveikslai. Kairėj pusėj yra paveikslas pavadinimas, o dešinėj — pats paveikslas.

Paveikslų tematika

Puzinas turėjo savo mėgstamas temas. Mėgo tapyti žvejus, pajūrio laivus, žuvis. Čia parinkti patys būdingiausi šios rūšies paveikslai. Jo ant kranto iškelti laivai atrodo lyg ištisi žmonių gyvenimai, lyg kažkokia ilgesinga poezija. Arba kitur, besileidžiančią burę paliečia vėjas. Kaip ten jauti vėjo plazdėjimą.

Antrąją grupę sudaro miesto vaizdai. Ir čia jis buvo poetas. Matė grožį ten, kur kiti nieko neranda. Jis mėgo tapyti senus, apleistus namus, lūšnas; jas taip supoetino, kad jos virto

lyg kokiom svajonių pilim. Ne lūšnos, bet dailininko sapnai, gražūs ir drauge tokie dramatiški.

Trečiąją grupę sudaro jo tremties ir karo metų tematika. Čia matom pabėgėlius, garsiąją Tremties madoną, visokius pik-tus veidus, kurie sukelia karus, kely vargstančius tremtinius.

Kaip pajūrio ir miesto vaizdai buvo poetiški, taip šie giliai dramatiški ir šiurpūs.

Ketvirtąją grupę sudaro jo pamėgtas portretas. Puzinas buvo geras portretistas, jautęs žmogų ir jo vidų. Tapė su didele drąsa ir laisve, tiesiog žaisdamas. Ir čia yra sudėti jo portretas, žmonos Austros ir dar tapytiniai aktai.

Užskleidus knygą

Užskleidus šią knygą, tikrai apima pakilus jausmas: kaip gražiai ir skoningai padaryta, koks tai gražus paminklas dailininkui Puzinui. Čia sudėta visos jo meno savybės, jo spalvinės gamos, jo pasaulis — svajonės ir liūdesiai, visas jo gyvenimas.

Užskleidęs ir vėl grįžti, grįžti kaip prie geros simfoninės muzikos, nes ji niekada neišsenkanti.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Studentė Audronė Ambrozaitytė pristato M. K. Čiurlionį amerikiečių kolegijoms

AUDRONĖ AMBROZAITYTĖ studijuoja meną Barat College, Lake Forest Il. o kaimyniniame Lake Forest College irgi ima meno istorijos kursą. Baigiamajam semestriniam darbui studentai čia turėjo pasirinkti iškiliausią XX amž. menininką ir jį aprašyti meno istorijos seminarui. Audronė pasirinko M. K. Čiurlionį, apie kurį profesoriai mažai žinojo. Meno istorijos profesorius Čiurlioniu tūlėk susidomėjo, kad pakvietė Audronę skaityti savo referatą meno studentams ir profesūrai Lake Forest College. Audronė savo referatą papildė skaidrėmis (gautomis iš K. Bradūno ir tėv. A. Kežio) ir antruoju Lietuvių fondo filmu apie Čiurlionį. Po to ją pakvietė programą pakartoti ir visam Barat College meno departamentui ir profesūrai. Studentai ir profesoriai Čiurlioniu labai susidomėjo.

Audronė Ambrozaitytė praėjusiais metais dalyvavo kolektyviniame Vasario 16-tos parodoje M. K. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Be to, su Liet. moterų dailininkų draugija dalyvavo Hyde Park Art Center ir Gary Artist League parodose. Ji, šalia kitų dviejų lietu-

Stud. Audronė Ambrozaitytė

vaikių (V. Balukienės ir A. Bodnar) buvo priimta į Illinois 1975 m. metinę New Horizons in Art parodą Chicagoje. Po tos parodos, iš 176 priimtųjų, dvidešimt buvo atrinkta į Hawthorn Center parodą, tarp jų buvo ir Audronė. Vydūno fondo kalėdinių kortelių konkurse Audronė gavo antrąją premiją. Audronė 1976 m. sausyje išvyksta į Prancūziją, kur Aix-Provence universitete studijuos meną ir prancūzų kalbą, grįš vasaros gale.

BALTIEČIŲ PAŠTO ŽENKLŲ PARODA

Balandžio 3 ir 4 d.d. rengiama baltiečių filatelijos ir numizmatikos paroda "Baltpex V" (Baltic Filatelic Exhibition) Toronto Prisikėlimo par. Parodų salėje. Atidarymas — balandžio 3 d., 12 v. Įėjimas nemokamas.

Estija, Latvija ir Lietuva yra pagrobtos Sov. Sąjungos. Šioje parodoje pamatysime laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos pašto ženklus, pinigus ir daug kitų įdomių retenybų, kurias atveš žymūs mūsų filatelistai iš JAV.

Po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. gruodžio 27 d. buvo išleisti pirmieji Lietuvos pašto ženklai. Jie buvo labai paprasti — spausdinti ant balto laikraštinio popieriaus. Šiandien jie yra filatelistų labai jieškomi ir filatelinėse parodose gerai įvertinami.

Vėlesnės Lietuvos pašto ženklų laidos jau spalvingesnės. Mū-

sų dailininkų sukurtais pašto ženklais galime didžiulius juose atvaizduoti Lietuvos kunigaikščiai — Gediminas, Algirdas, Kęstutis, Vytautas, Birutė primena garbingą mūsų praeitį. Vilnius, Trakai, Kaunas, Klaipėda vaizdžiai mums parodo trumpą laisvos ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimą.

Gražia pašto ženklų serija buvo paminėtas kpt. S. Dariaus ir lt. S. Girėno skridimas per Atlanto vandenyną. Lėktuvo "Lituanica" pervežti laišakai dabar puošia nevienu filatelisto albumo lapus. Felikso Vaitkaus skridimas per Atlanto vandenyną 1935 m. taip pat yra paminėtas specialiu ženklu.

Bus parodyti ir mūsų kaimynų pašto ženklai. Norėtume atkreipti mūsų visuomenės dėmesį, kad šią parodą pamatyti kuo daugiau lietuvių, ypač jaunių. Toronte jau nuo 1964 m.

ESLOVAS SASNAUSKAS

... 60 metų... kompozitorius... Sasnauskas... 48 m. am... kūrė... jį pirmą kartą... liudies melodijos ga... būti sėkmingai panaudojamos... desniems muzikos kūriniams. Yra sukūręs taip visų pamėgtas melodijas: Kur bėga Šešupė, Jau slavai sukilo, Skubėk prie kryžiaus, Karvelėli, Lėk sakalėli, kantatą Broliai, Blaivininkų himną, Ateitininkų himną, Mariją, Marija ir daug kitų.

STASYS PETRAITIS, dramatos teatro veteranas, atšventė amžiaus septyniasdešimtmetį. Sukaktuvininkas į sceninį darbą įsijungė 1929 m., baigęs Kauno dramatos teatro studiją. Pasižymėjo ne tik dideliu aktoriaus talentu, bet ir nepaprastu sugebėjimu grimuotis. Charakteriniuose vaidmenyse jo negalėdavai atpažinti. Vokiečių okupacijos metais dėstė grimą ir fechtuotę J. Monkevičiaus ir P. Kubertavičiaus vadovuose Kauno dramatos teatro studijose. Bene geriausiai jam yra pavykęs kun. A. Strazdelio vaidmuo Juozo Petrulio pjesėje "Prieš srovę". 1952-57 m. dirbo aktorium ir režisorium Kauno jaunojo žiūrovo teatre, nuo 1957 m. — aktorium Vilniaus dramatos teatre. Pedagoginį darbą su būsimaisiais aktoriais tęsė Vilniaus konservatorijoje ir M. K. Čiurlionio meno mokykloje. Yra sukūręs porą vaidmenų lietuviškiems filmams "Aušra virš Nemuno", "Ignotas grįžo namo", dalyvavęs radijo ir televizijos spektakliuose.

LIETUVOS STYGINIS KVARTETAS, kurį sudaro K. Kalinauskaitė, E. Paulauskas, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas, grįžo iš gastrolų Uralo miestuose — Sverdlovskė, Čeliabinske, Kurgane. Jų koncertuose skambėjo M. K. Čiurlionio, J. Brahms, D. Šostakovičiaus kūriniai.

kovo mėn. veikia lietuvių filatelistų draugija. Norintieji įsijungti į tos draugijos narių eiles galėtų tai padaryti parodos metu. Estai, latviai ir lietuviai turės po atsikrą stalą, kur bus pardavinėjami pašto ženklai.

BALTPEX V
TORONTO 3-4 APRIL 1976

"Baltpex V" proga yra išleisti specialūs vokai, kurie parodos metu bus antspauduojami specialiu parodos štampu. K. K.

NAUJA TRADICIJA

Vilniaus geležinkelinių kultūros rūmai pradėjo naują tradiciją specialiu vakaru "Tiems, kuriems daugiau kaip 30". V. Višnevskis "Komaunimo Tiesos" 34 nr. informuoja: "Vyresni žmonės, susiformavę, turintys gyvenimo patirtį ir nemažą darbo stažą, neturi kur bendrauti. Šokių vakaruose vyrauja jaunimas. Vakaraus jų pilna ir kavinėse, ir restoranuose..." Geležinkelinių rūmuose buvo sudaryta pirmoji proga trisdešimtmečiams vilniečiams susitikti, pasišnekėti, pašokti. Dalyviams buvo surengtas koncertas, demonstruojamos moteriškos šukuosenos, parūpinta kavos ir vyno.

NOVELĖS TEATRŲ VILNIUJE įsteigė Lietuvos Teatro Draugijos režisorių sekcija. Šią naują teatrinę grupę sudaro 13 aktorių, daugiausia jaunųjų. Jų vadovas — rež. Petras Bielskis. Grupė yra atsakiusi scenos bei dekoracijų, novelės vaidina salės viduryje, apsupta uždaro žiūrovų rato. Jos repertuare jau yra J. Grušo novelės "Tu mušei Adomą", "Pamišėlė Konstancija", R. Šavelio "Palei žalią krantą", V. Rimkevičiaus "Tokia dalia" ir A. Pocius "Penktas miestas". Novelių spektaklius papildė M. Tarabildaitės atliekamos liudies dainos.

ETNOGRAFINI LIAUDIES TEATRA Kupiškėje išgarsino "Senovės kupiškėnų vestuvės", plokštelės pavidalu pasiekusios ir išeivijos lietuvius. Su šio veikalo spektakliais senieji aktoriai ir dainininkai jau yra apkeliavę visą Lietuvą. Teatro repertuarą dabar papildė "Sienpovių daina". Jos scenarijus autorius ir režisorius yra teatro vadovas P. Zulonas, dailininkė — Kupiškio muzėjaus vedėja V. Rastenytė.

SOL. EDUARDAS KANIAVA, Vilniaus operos baritonas, gastroliavo Leningrade ir Rygoje. Leningrado S. Kirovo teatre jis atliko Žermono vaidmenį G. Verdi "Traviatoje", o šio miesto koncertų salėje surengė savo solinį koncertą, talkinamas pianisto Ch. Potašinsko. Rygos teatre jaunimo spektaklyje E. Kaniava dainavo Figarą G. Rossinio operoje "Sevilijos kirpėjas".

METINĖ BALTIEČIŲ MUZIKOLOGŲ KONFERENCIJA Taline aptarė Pabaltijo simfoninės muzikos problemas. Lietuviams atstovavo 10 muzikologų su kompozitoriais B. Kutavičium ir V. Montvila. Pranešimą apie simfoninę Lietuvos kompozitorių muziką skaitė muzikologė D. Palionytė, apie tarptautinę M. K. Čiurlionio kūrybos reikšmę — muzikologas J. Bruveris. Filharmonijos salėje įvykusiame koncerte buvo atlikti naujausi Latvijos, Estijos ir Lietuvos kompozitorių simfoniniai kūriniai, jų tarpe — V. Montvilos "Sventinė poema" ir pirmą kartą suskambėjusi B. Kutavičiaus "Pirmoji simfonija".

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS teatrinė studija paminėjo sidabrinę sukaktį. Pastaruosius 10 metų jai vadovauja aktorius Algirdas Vrubliauskas. Iš šios studijos reikšmingesnių spektaklių minėtini: A. Vilkutaičio "Amerika pirtyje", E. Raneto "Kriminalinis tango", Justino Marcinkevičiaus "Heroica", estės A. Lyvės komedija "Pilkoi skrybėlė". V. Kst.

MŪSŲ ŽINIOS

PENKIASDEŠIMTMETIS – VISŲ LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Kiekvienas Brazilijoje gyvenęs lietuvis – imigrantas. Vaikai ir anūakai – imigrantų palikuonys. Gražiai savo sukaktis pernai ir užpernai minėjo Brazilijos vokiečiai bei italai. Šiais metais atėjo mūsų eilė švęsti. Į šiuo metu – pagrindinės lietuvių imigracijos auksinę sukaktį kviečiame jungtis visas lietuvių organizacijas ir visus lietuvius, ypatingai gyvuosius šių įvykių liudininkus ir dalyvius.

Penkiasdešimtmečio komitetas, posėdžiavęs kovo 28, ir komiteto valdyba, pasiteiravusi kovo 7, 20 ir 28, atkreipia visų dėmesį į šiuo metu šventes bei darbus ir kviečia talkon.

1. komitetą papildyti kovo 18 buvo kvistos visos organizacijos. Kai kurios (devynios) jau paskyrė savo atstovus komitetui. **Prašome kitų organizacijų prisidėti** iki sekančio posėdžio, kuris įvyks Vila Zelinės Jaunimo namuose balandžio 25 d. sekmadienį, 16 val.

2. Paskelbtas imigracijos minėjimo – ženklo – simbolio konkursas, kuris baigiasi gegužės 10 d. Jame gali dalyvauti kiekvienas. Taisyklės ir premijos paskelbtos „Mūsų Lietuvoje“, balandžio 1 d. numerįje.

3. Šiais metais bus išleisti **du leidiniai** apie Brazilijos lietuvius: straipsniu, rašimu ir atsiminimu rinkiniai portugalų ir lietuvių kalbomis. Komitetas kviečia kiekvieną rašantįjį prisidėti iki birželio 10 d.

4. Komitetas po balandžio 25 d. posėdžio kvies **Garbės komitetą**, sudarytą iš lietuvių ir kitataučių – pasižymėjusių, lietuvių draugu, valdžios pareigūnų ir panašiai. Organizacijos kviečiamos komitetui įteikti kvistiniu asmenu pavardes.

5. Pirmoji Penkiasdešimtmečio finansų komisijos rengiama šventė įvyks sekmadienį, gegužės 30 d.: pamaldos V. Zelinės bažnyčioje 15 val., šventė seserų pranciškiečių salėje 16 val., vaisės Jaunimo namuose po programos. Be kitos programos, pasirodys Kazimiero Ambrozevičiaus suorganizuoti to laikotarpio menininkai, bus pagerbti ir pirmieji imigrantai. Kviečiame pačius pirmuosius 1926 metais atvykusius arba juos pažįstančius susisiekti su išdininke Aldona Valavičienė iki gegužės 10 d.

6. Lėšoms sukelti ir penkiasdešimtmečiui minėti numatyta dar surengti **gegužinę** ir Joninių laužą birželio 19, pagrindini **minėjimą** rugsėjo 12. **dramos spektaklį** (data dar nenustatyta), dar ir kitus renginius.

7. VI-toje metinėje Pabaltiečių parodoje lietuvių skyriuje veiks ir Brazilijos lietuvių **imigracijos paroda**, rugpiūčio 15 – 30, Praça Roosevelt, SP. Parodos rengėjai prašo turinčių įdomių dokumentų, fotografijų, laišku, leidinių, atsivežtu atminimų iš Lietuvos ir kitų rodimų prisidėti.

8. Komitetas stengiasi įgyvendinti mintį pastatyti lietuvių imigracijos **paminklą** ir Vila Zelinės aikštę pavadinti **Lietuvos aikšte**. Paaiškėjus derybų eigai, komitetas kreipsis į visuomenę lėšų šiam paminklui, o į menininkus bei architektus – paminklo projekto.

Visos penkiasdešimtmečio informacijos skelbiamos „Mūsų Lietuvoje“. Norintieji asmeniškai prisidėti kviečiami kreiptis į valdybą arba dalyvauti komiteto posėdžiuose, kurie šaukiami kiekvieno mėnesio paskutini sekmadienį 16 val. Vila Zelinės Jaunimo namuose.

Penkiasdešimtmečio komiteto valdyba

Juozas Čiuvinškas, Angela Joteikaitė, Živilė Jūraitytė, Algimantas Saldys, Antanas Saulaitis, Aldona Valavičienė.

EKSKURSIJA Į JAV

„Nemuno“ tautinių šokių grupė dalyvaus V-toje Tautinių šokių šventėje Čikagoje šių metų rugsėjo 5 d., kartu su šokių vienetais iš Venecuelos, Europos, Kanados ir JAV.

Norėdami ir patys pigiau nu-skristi į JAV ir sudaryti tą pačią progą kitiems, šokėjai kviečia norinčius keliauti prisijungti prie ekskursijos, kuriai reikalinga iš viso 40 ar 45 asmenys, kurių pusė bus šokėjai.

PINTURAS REFORMAS

CASAS – APARTAMENTOS – LOJAS – ETC.

CASCOLAC E SYNTEKO

PLASPAGENS, APLICAÇÃO, CALAFETAÇÃO

EM 3 PAGAMENTOS

ATENDEMOS TODOS OS BAIROS

ORCAMENTOS SEM COMPROMISSOS

TELEFONE 32-9516

J. DIMAVICIUS

a.a. SILVESTRUI PAKALNIUI

mirus, gilią užuojautą seserim Onai Masienei, Teklei, žmonai Onai, dukteriai Eugenijai ir sūnui Vytautui, vaikaičiams ir seserėnams reiškia

Vila Zelinės Maldos Apaštalavimo draugija
Lietuvių Katalikių Moterų draugija

a.a. KONSTANTINUI GAVĖNUI

mirus, broliui kun. Pranui Gavėnui ir visai Gavėnų šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia.

Brazilijos lietuvių kunigų vienybė
Mūsų Lietuvos bendradarbiai.

Mirus **KOSTUI GAVĖNUI**, gilią krikščionišką užuojautą reiškiamė jo broliui kunigui Pranui ir visai Gavėnų šeimai.

V. Zelinės Maldos Apaštalavimo Draugija
Liet. Katalikių Moterų Draugija

Gilią užuojautą reiškiamė kunigui Pranui Gavėnui, jo broliui **A. A. KOSTUI GAVĖNUI** mirus. – Mookos Maldos Apaštalavimo Draugija

A. A. JUOZO BAUŽIO mirties metinių progą dėkojame už jo vėlę Mišias atlaikiusiems kunigams, moterų choreliui, kuris visus metus giedojo per mėnesines už jį Mišias, ir visiems dalyvavusiems mirtinėse Mišiose.

Anelė Baužienė ir visa šeima

Ekskursijos data: nuo rugpiūčio 29 iki rugsėjo 19. Ekskursijos kaina pareis nuo skaičiaus – jeigu bus mažiau negu 40 asmenų, kainuos 574 doleriai; jeigu 40-45, kaina nukrenta iki 450 dol. Kelionės maršrutas: São Paulo - Miami. Gali būti kad sudarius grupę skrydis tešis iki Čikagos. Bendrovė Varig kelionės mokesį duoda išmokėti per ilgesnį laiką.

Norintieji kartu keliauti, pasinaudoti pigesne kelionės kaina, patys pasirūpina tolimesne savo programa Šiaurės Amerikoje.

Užsirašyti iki gegužės 1 d. per šv. Kazimiero parapijos kelboniją (ML redakciją). Nemuno vadovas Jonas Lukoševičius vėliau susisieks su ekskursijos dalyviais.

LANKĖSI REDAKCIJOJE

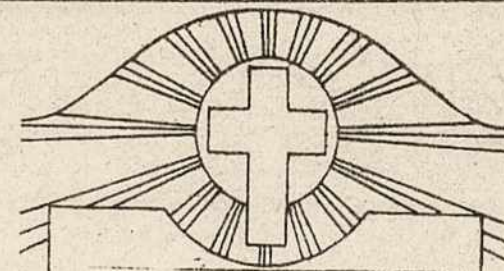
Iš Floridos atvykęs Bronius Aušrotas, gyvenęs Brazilijoje ketveris metus, kartu su Jonu Antanaičiu pereita savaitę aplankė „O Estado de São Paulo“ redakcija ir Floridos Lietuvių Bendruomenės vardu iteikė JAV Nepriklausomybės dveju šimtu metu jubiliejaus medalį, kartu padėkodami už laikraštyje pasirodžiusius straipsnius apie Lietuvą.

UŽMOKĖJO PRENUMERATĄ

Po 100 kr. Eduardas Mekšėnas, Liliana Streitaitė, Antanas Golskis Petronelė Katilienė.

Po 70 kr. Magdalena Surviliėnė.

Po 350 kr. Anelė Baužienė (garbes leidėja).

MŪSŲ MIRUSIEJI

Balandžio 2 d. staigiai mirė **KOSTAS GAVĖNAS**, 62 metų, kilimu iš Suvalkų Kalvarijos. Gyveno Casa Verdėj. Liko liūdentys: žmona Veronika ir vaikai: Ivas su žmona Marisa, Marija, Jonas ir Aldonė Laurinaitienė su vyru JAV-bėse, šeši vaikaičiai (kurių du jau mirę), broliai: Antanas, Juozas, Vincas ir kun. Pranas ir dvi seserys Lietuvoje – Magdalena ir Ona.

Palaidotas Choramenino kapinėse.

7-tos dienos Mišios buvo atlaikytos ketvirtadienį 8 balandžio, 19,30 val. S. Francisco de Paula bažnyčioje, Pque. Peruche, rua Valdemar Martins, 879.

30-tos dienos Mišios, LK Moterų D-jos iniciatyva, bus V. Zelinoje gegužės 3 d., po gegužinių pamaldų

Šeima nuoširdžiai dėkoja dalyvavusiems laidotuvėse ir Mišiose, pareiškusiems krikščionišką užuojautą ir pasimeldusiems už Velionio vėlę

MŪSŲ ŽINIOS

GAVĖNIOS SUSIMĀSTYMU I

ŠV. JUOZAPŲ L.K. BENDRUOMENĖS METINIS SUSIRINKIMAS įvyko balandžio 28 po lietuviškų pamaldų jaunimo namuose. Valdyba padarė pranešimus, iš kurių paaiškėjo, kad susirinkimo dieną bendruomenė savo kasoje turėjo Cr\$.26.330,13. Jaunimo Kongresui Bendruomenė davė Cr\$.8.551,40 Bendruomenės Valdyba metų bėgyje turėjo 19 posėdžių ir stengėsi rūpintis visais lietuviškais katalikiškais reikalais. Susirinkime buvo išdalintas statutų reformos projektas. Visi, kurie norėtų padaryti savo pastabas ar pataisas, privalo jas įteikti raštu Bendruomenės Valdybai iki gegužės mėnesio 28 dienos.

BALTIJOS KOMITETO VEIKLA

Vasario 15 Baltijos komitetas paskelbė „O Estado de São Paulo“ Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą ir **MANIFESTA** apie Pabaltijos tautų užgrobimą smurtu ir inkorporavimą į Sovietų Rusijos respublikų sąstatą. Šis **MANIFESTAS** susilaukė specialaus atgarsio vietos brazilų spaudoje ir visuomenėje, o rašytojas João Alves das Neves, pasirėmęs **MANIFESTO** daviniais atspausdino platų straipsnį „**SOVIETIZAÇÃO DOS BALTICOS**“. Komitetas ruošia padėkos laišką už tokį objektyvų straipsnį kuriame rašytojas nuodugnai ir su daviniais nušvietė padėtį.

K.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 • (Res.274-1886)
São Paulo

ŠV. KAZIMIERO PA DIDŽIOSIOS SAVAITES APEIGOS

Verbų sekmadienį, balandžio 11, verbų pašventinimas ir Mišios 8:00 val. Mookoje /8:30 Jaçana, 10:30 Bom Retiro, 16:30 Utin-goje/.

Didįjį pirmadienį, antradienį, trečiadienį - Mišios 7 val. Mookoje **Didįjį ketvirtadienį**, 20:00 val. Viešpaties Vakarienes Mišios Mookoje.

Didįjį penktadienį, 16 val. Viešpaties Kančios minėjimas Mookoje.

Didįjį šeštadienį, 20 val Viešpaties Prisikėlimo vigilija Mookoje.

Velykų Sekmadienį, balandžio 18, šv. Mišios 8 val. Mookoje, 8:20 Agua Rasa, 11:00 Moinho Velho, 16:30 Lapoje.

Atgailos sakramentas suteikiamas /išpažinčių klausoma/ vieną valandą prieš pamaldos.

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS LIETUVIŠKŲ PAMALDU TVARKARAŠTIS VI-LA ZELINOS BAŽNYČIOJE

Verbų Sekmadienį: 11 val. Verbų šventinimas procesija ir šv. Mišios.

Didįjį Ketvirtadienį: Šv. Mišios 19 val.

Didįjį Penktadienį: Kančios apeigos 15 val.

Didįjį Šeštadienį: Cereemonijų pradžia 19 val. Šv. Mišios 19,30.

Velykos: Prisikėlimo procesija ir šv. Mišios 6 val. ryto.

Vienuoliktos valandos Mišių Velykų dieną nebus.

Išpažinčių klausoma bus visas tris dienas bet kurią valandą ir prieš pamaldas.

Visi lietuviai katalikai kviečiami pamaldose dalyvauti.

L.K. RELIGINĖS ŠALPOS SKELBIMAS

MALDA ir AUKOMIS GELBĖKIME MŪSŲ TAUTOS LIKIMĄ, GELBĖDAMI TIKĖJIMĄ OKUPUOTOJE LIETUVOJE.

Aukokime kiekvienas pagal savo išgales. Aukas galima įteikti per abidvi lietuvių klebonijas.

VEIKLOS KALENDORIUS

Balandžio 8, paskutinė diena MI redakcijai įteikti asmeninius ar organizacijų sveikintumus velykiniam ML numeriui.

Balandžio 10, 16 val. BL Bendruomenės Tarybos posėdis, R. Juatindiba, 28.

Balandžio 10, 17 val., „Rūtelės“ tėvų susirinkimas Jaunimo namuose.

Balandžio 10, 19:30 val. Jaunimo kultūrinio ratelio antrasis pobūvis (portugalų kalba) R. Juatindiba, 28 – Moóca.

Balandžio 10-11, paskutinysis trijų kraštų Jaunimo kongreso komiteto posėdis, Montevideo.

Balandžio 13, 19:45, Maldos valandėlė už pavergtas tautas, TFP koplyčia.

Balandžio 18, **VELYKOS**. (Žr. Didžiosios savaitės tvarkaraštį atskirai).

Balandžio 18, 11 val. Rio de Janeiro lietuvių pamaldos katedros koplyčioje.

Balandžio 19, SP. liet. kunigu išvyka.

Balandžio 23, 20 val. 50 m. Imigracijos komiteto valdybos posėdis Jaunimo namuose.

Balandžio 24, 19:30 val. jaunimo ruošiamas „Kopūstų balius“, R. Juatindiba, 28 – Moóca.

Balandžio 24, 20:00 val. BLB Literatūros ratelio mėnesinis pobūvis pas A.D. ir R. Petraičius.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS–SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99–V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Li-mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

**MŪSŲ
LIETUVA**

METINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,50 kruzairas. Užuojautos ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.